

Zpráva

z 1. mezinárodního workshopu

CLIL

Content and Language Integrated Learning

EUROPÄISCHE UNION

UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES
UPPER AUSTRIA

VYSOKÁ ŠKOLA
TECHNICKÁ A EKONOMICKÁ
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Obsah

O projektu	3
Projektové týmy	3
O workshopu	4
Přednášející a odborníci	5
Program workshopu	6
Uvítání a oficiální zahájení	7
CLIL jako vhodná strategie výuky informatiky	8
Výuka nejazykových předmětů s využitím cizího jazyka	9
Technická pomoc s výukovými materiály a multimediálními pomůckami v ISu	10
Diseminace projektu a publicita	11
Fotografie z akce	11
Odkazy	12

O projektu

Projekt INTERREG s názvem Metodický koncept k efektivní podpoře klíčových odborných kompetencí s využitím cizího jazyka: „CLIL jako výuková strategie na vysoké škole“, registrační číslo 62, byl realizován s finanční podporou Evropské unie, programu INTERREG V-A Rakousko – Česká republika.

Cílem tohoto projektu EU je zjistit, jakým způsobem je možné začlenit výuku cizího jazyka do výuky v odborných studijních programech tak, aby vznikla přidaná hodnota pro absolventy i místní průmysl v rakousko-českém přeshraničním regionu. V rámci této snahy by tak měla realizace projektu podpořit jak cizojazyčné dovednosti, tak interkulturní kompetence studentů a absolventů, stejně jako spolupráce mezi vzdělávací a aplikační sférou.

Za účelem dosažení těchto cílů byly vytvořeny trojjazyčné materiály v německém, českém a anglickém jazyce. Jednalo se konkrétně o e-learningové materiály pro výuku a studium či samostudium vybraných témat ve čtyřech odborných technických oborech: informatice, logistice, stavebnictví a strojařství. Krom odborných znalostí má projekt také za cíl předávat průřezové dovednosti, které jsou životně důležité pro dnešní svět práce.

Za zapojení odborníků z regionálních podniků byly identifikovány potřeby a požadavky firem operujících ve výše zmíněných průmyslových odvětvích v rakousko-českém přeshraničním regionu. Jejich znalost byla nezbytná pro zajištění zlepšení terciárního vzdělávání a k tomu, aby bylo možné přizpůsobit stávající učební osnovy širšímu spektru dovedností s cílem zvyšovat uplatnitelnost absolventů v tomto regionu. To může přispět k pozitivnímu rozvoji zaměstnatelnosti absolventů a čelit nedostatku technicky vyškolených odborníků s vhodnými znalostmi cizího jazyka v tomto přeshraničním regionu.

Projektové týmy

Původní projektový tým na počátku realizace projektu se skládal ze dvou osob z University of Applied Sciences, Horní Rakousko, a dvou osob z Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích, konkrétně:

UAS:

- Mag. Dr. Martina Gaisch
- Victoria Rammer, MA

VŠTE:

- Doc. PhDr. Lenka Hrušková, Ph.D.
- Mgr. Jana Krátká, Ph.D.

Na prvním mezinárodním workshopu v závěru prvního roku realizace projektu byl představen nový český realizační tým ve složení PhDr. Jan Gregor, Ph.D., a Mgr. Libuše Turinská. V samém závěru

projektu došlo ještě k poslední změně, kdy se Mgr. Libuše Turinská stala hlavním manažerem projektu a na její původní pozici nastoupila Mgr. Elena Tomášková.

O workshopu

První mezinárodní workshop byl organizován českým realizačním týmem ve spolupráci s jejich rakouskými kolegy. Jednalo se o první oficiální společně organizovanou akci, kde se setkali jak oba projektové týmy, tak všechny osoby z České republiky a Rakouska zapojené do projektu. Zúčastnila se i veřejnost a zástupci nejrůznějších institucí, aby prodiskutovali cíl projektu a shlédly první částečné dosažené výsledky. Dvoudenní workshop se konal v České republice, konkrétně v prostorách hotelu Clarion v Českých Budějovicích ve dnech 14. – 15. září 2017.

Přínos setkání spočíval ve dvou hlavních bodech. Jak již bylo zmíněno výše, jednalo se o první akci, kde se setkaly téměř všechny osoby z obou univerzit zapojené do projektu s odborníky z praxe, zástupci malých a středních podniků, a mohly tak prodiskutovat nápady a porovnat první výsledky dosažené v prvním roce realizace projektu. Krom toho představoval workshop příležitost, kde byl oficiálně představen nový český projektový tým, PhDr. Jan Gregor, Ph.D., na pozici hlavního projektového manažera a Mgr. Libuše Turinská na pozici asistentky projektu, původně zastávanou Mgr. Janou Krátkou, Ph.D.

Akce se zúčastnilo celkem 25 osob z Rakouska i České republiky: původní a nový český realizační tým, rakouský projektový tým, přednášející z Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích, University of Applied Sciences v Horním Rakousku, Masarykovy univerzity v Brně, Palackého univerzity v Olomouci, Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, stejně jako další osoby zapojené do realizace projektu, tvůrci a garanti odborných modulů, jazykoví specialisté, odborníci na e-learning a zástupci vzdělávacích institucí, malých a středních podniků, odborníci na výuku a experti z praxe.

Pozvaní hosté a účastníci si vyslechli informace týkající se projektu, jeho cíle a očekávaných výstupů prezentované hlavní manažerkou projektu, doc. Lenkou Hruškovou. V následujících částech vystoupili doc. Čestmír Serafin a doc. Jiří Dostál z Palackého univerzity v Olomouci, prof. Alena Vališová z ČVUT v Praze, Mgr. Jitka Daňková z Masarykovy univerzity v Brně a Mgr. Libuše Turinská z Vysoké školy technické a ekonomické. Přednesli prezentace týkající se metody CLIL a její teoretické i praktické implementace na konkrétních institucích a v různých odborných předmětech, e-learningových materiálů a jejich přípravy a multimediální výuky

Cílem workshopu byla interkulturní a mezioborová výměna zkušeností mezi českými a rakouskými učiteli, výzkumníky a experty z praxe týkající se realizace projektu. Přidanou hodnotou pro průběh projektu byly poznatky z diskusí a prezentací, které byly ve formě změn a úprav připravovaných a připravených materiálů implementovány do jejich vytváření.

Přednášející a odborníci

doc. Ing. Čestmír Seraffín, Dr. Ing.Paed.IGIP., Univerzita Palackého v Olomouci

je členem katedry technické a informační výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Na této fakultě působil jako vedoucí katedry, proděkan a v letech 2014 – 2018 jako děkan. Je členem několika vědeckých výborů mezinárodních konferencí, členem redakčních rad a působí v Pedagogické komoře, je členem IGIP a sítě TNet. Ve své vědecko-výzkumné činnosti se zaměřuje na metodologické aspekty vyučování technických předmětů s přihlédnutím k oboru elektrotechnika, uplatňování didaktických nástrojů v technickém vzdělávání, tvorbu vzdělávacích prostředí a jejich využívání pro specifické účely. Působí jako expert v národních i mezinárodních projektech zaměřených na výzkum, vývoj a vzdělávání. Byl řešitelem čtyř desítek projektů a jeho publikační činnost dosahuje dvou set vědeckých statí, monografií a odborných článků.

Doc. PhDr. PaedDr. Jiří Dostál, Ph.D., Univerzita Palackého v Olomouci

Ve vědecké oblasti se doc. Jiří Dostál soustředí na teorii pedagogické vědy a učení založené na dotazování. Za své výsledky v oblasti vědy a výzkumu obdržel čestné uznání od děkana Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Podílel se na realizaci více než 23 výzkumných národních i mezinárodních projektů. V roce 2015 byl zvolen místopředsedou České pedagogické společnosti (Olomouc). Je řádným členem České asociace pedagogického výzkumu.

Mgr. Jitka Daňková, Masarykova univerzita v Brně

Mgr. Jitka Daňková pracuje na Masarykově univerzitě v Brně, konkrétně na Fakultě informatiky, jako koordinátor s-techniků. Její výzkumné zájmy zahrnují vytváření 3D animací a přípravu 3D modelů pro animace (skinování).

Mgr. Libuše Turinská, Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích

Mgr. Libuše Turinská v současnosti působí jako vyučující anglického jazyka v Centru jazykových služeb při Vysoké škole technické a ekonomické (VŠTE) v Českých Budějovicích, České republice. Vystudovala anglický a španělský jazyk na Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Od roku 2019 je vedoucí Centra jazykových služeb při VŠTE. Jejím hlavním zájmem je studium a výuka cizích jazyků, zabývá se výukou Angličtiny pro specifické účely (ESP).

Program workshopu

14. září, Hotel Clarion Congress, České Budějovice, Salón Hejtman

13:00 – 13:30	Uvítání a oficiální zahájení workshopu doc. PhDr. Lenka Hrušková, Ph.D., projekt a jeho výstupy
13:30 – 14:30	Inovace výuky aplikací moderních interaktivních a multimediálních pomůcek do výuky Doc. Ing. Čestmír Serafín, Dr., Ing.-Paed., Univerzita Palackého v Olomouci
14:30 – 15:30	CLIL jako vhodná strategie výuky informatiky Doc. PhDr. PaedDr. Jiří Dostál, Ph.D., Univerzita Palackého v Olomouci
15:30 – 16:00	Přestávka
16:00 – 17:00	Výuka nejazykových předmětů s využitím cizího jazyka Mgr. Libuše Turinská, Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích
17:00 – 18:00	Diskuse
18:00 – 22:00	Společná večeře

15. září, hotel Clarion Congress, České Budějovice, Salón Hejtman

09:00 – 10:00	Autorita učitele a jeho odborné kompetence Prof. PhDr. Alena Vališová, CSc., Masarykův ústav vyšších studií ČVUT v Praze
10:00 – 11:00	Technická pomoc s výukovými materiály a multimediálními pomůckami v ISu Mgr. Jitka Daňková, Masarykova univerzita v Brně
11:00 – 11:30	Diskuse
11:30 – 12:00	Diskuse nad projektem
12:00	Ukončení workshopu

Uvítání a oficiální zahájení

Hlavní manažer projektu, doc. PhDr. Lenka Hrušková, Ph.D., uvítala účastníky a představila stručně rakouský i český projektový tým a obě partnerské univerzity, Vysokou školu technickou a ekonomickou v Českých Budějovicích a University of Applied Sciences z Horního Rakouska. V následující části svého vystoupení pak prezentovala hlavní informace o projektu, jeho hlavní cíle a postup jeho realizace včetně osob zapojených do projektu. Informovala také o jeho hlavních výstupech a plánovaném postupu jejich dosažení.

Po prezentaci úvodních informací o projektu pak účastníky seznámila s programem workshopu a představila jednotlivé prezentující a témata jejich prezentací.

Inovace výuky aplikací moderních interaktivních a multimediálních pomůcek do výuky

Doc. Ing. Čestmír Serafín, Dr., Ing.-Paed., Univerzita Palackého v Olomouci

doc. Ing. Čestmír Serafín, dr. Ing. Paed. se ve své prezentaci zaměřil na použití médií, informačních a komunikačních technologií ve výuce a o tom, že jejich použití má pozitivní i negativní důsledky. V důsledku velmi rychlého tempa vývoje technologií leckdy může docházet k tomu, že technologie předbíhají mentální vývoj člověka a že je tedy nutné při využívání při výuce sledovat jak pozitivní, tak možné negativní přínosy. Vlivem organizace sociálního života pomocí médií se společnost postupně oprostila od materiální výroby a převážila důležitost informovanosti, vznikla tzv. informační společnost. Od 60. let minulého století dochází ke vzniku tzv. nových médií, z nichž dnes je pravděpodobně nejdůležitější internet. Pro užítkovost nových technologií a médií je vždy nutné uvést danou inovaci do praxe. Každou inovaci je tedy třeba umět efektivně šířit. Nová média se vlivem celkové digitalizace dostávají též do škol, kde fungují jednak jako učební pomůcky, jednak i jako prostředek výuky a přípravy na použití technologií v praxi.

CLIL jako vhodná strategie výuky informatiky

Doc. PhDr. PaedDr. Jiří Dostál, Ph.D., Univerzita Palackého v Olomouci

Prakticky zaměřená prezentace doc. PhDr. PaedDr. Jiřího Dostála z Univerzity Palackého v Olomouci ukázala výsledky možné implementace metody CLIL ve vysokoškolské přípravě učitelů informatiky. Implementace metody CLIL představuje aktuální trend a perspektivní výukovou strategii. Jako hlavní překážky jsou uváděny zvýšené nároky na personální zabezpečení, neexistence vzdělávacích materiálů pro CLIL výuku tohoto konkrétního oboru, a různá jazyková úroveň studentů, stejně jako fakt, že studenti mají znalosti různých jazyků, ne pouze jazyka anglického.

V rámci zjištění možnosti implementace metody byl realizován i průzkum postojů a názorů studentů k možné CLIL výuce na vysoké škole a implementaci metody v pedagogické praxi. Studenti spatřují hlavní přínosy metody ve vyšší motivaci k učení, lepšímu osvojení si obsahu odborného předmětu, zlepšení jazykových znalostí. Naopak jako negativa uváděli následující: možnost, že neporozumí výkladu učitele, neznalost studijních materiálů, znalost jiného jazyka než jazyka anglického, i obavy z formy závěrečné zkoušky. K otázce použití metody CLIL v pedagogické praxi se studenti stavěli převážně pozitivně, jeví se jim jako přirozená forma učení se cizímu jazyku; na druhou stranu proti

mluví fakt, že sami s metodou jako studenti zkušenosti nemají, a bude tedy náročnější ji aplikovat v praxi. Obávají se i náročnější přípravy učebních materiálů a zčásti se domnívají, že české školy dosud nejsou na implementaci metody připraveny.

Závěrem bylo však konstatováno, že přes hlavní překážku, kterou je v současné době nedostatek vhodných učitelů, by implementace metody na konkrétní vysoké škole možná byla.

Výuka nejjazykových předmětů s využitím cizího jazyka

Mgr. Libuše Turinská, Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích

Mgr. Libuše Turinská se ve svém příspěvku zaměřila nejprve na teoretický úvod bilingvního vzdělávání, principy metody CLIL, její počátky a implementace v České republice. Účastníci byli seznámeni s historií metody CLIL v České republice a její implementací nejprve prostřednictvím mezinárodních projektů v kooperaci se zahraničními univerzitami (např. projekt Translanguage in Europe realizovaný v letech 1998 – 2001). Metoda a dvojjazyčné vzdělání vůbec pak byla podporována českým Ministerstvem školství, mládeže a sportu prostřednictvím přijatých akčních plánů. Mgr. Turinská také připomněla důležité mezníky v implementaci metody CLIL v České republice a postupném zapojování českých vzdělávacích institucí včetně univerzit do projektů, jejichž cílem bylo vytvořit vhodný didaktický materiál připravený v souladu s principy metody CLIL. V závěru prezentace Mgr. Turinská pohovořila o výhodách a nevýhodách zmiňované metody a případných překážkách, jimž by v případě implementace metody na vzdělávacích institucích bylo nutné čelit.

Technická pomoc s výukovými materiály a multimediálními pomůckami v ISu

Mgr. Jitka Daňková, Masarykova univerzita v Brně

Příspěvek zaměřený na téma technické podpory s výukovými materiály a multimédií ve výuce představila Mgr. Jitka Daňková z Masarykovy Univerzity v Brně. Téma prezentace zahrnovalo e-learning, aplikace použitelné ve výuce, možnost využití multimédií a technickou podporu poskytovanou vyučujícím technickými pracovníky. Technická pomoc s výukovými materiály zahrnuje webové učebnice, e-knihy, multimédia, interaktivní pomůcky, které vznikají ve spolupráci s techniky. Byla předvedena možnost odevzdání video úkolů, které by mohly do jisté míry nahradit živé prezentace v hodině. Vyučující i studenti mají také možnost pracovat s interaktivními osnovami se zapojením multimédií ke zvýšení motivace. Interaktivní osnovy jako základní studijní materiál mohou být obohaceny např. nahranými prezentacemi se zajímavými řečníky nebo gamifikačními prvky. Dalšími prezentovanými možnostmi využití byly učebnice slovní zásoby doplněná obrázky pro odporu paměťových technik pro zapamatování, animace, řízené online diskuse i vzájemné hodnocení studentů, společné projekty nebo doplňkové nástroje pro rozšíření možností testování pomocí elektronických testů.

Diseminace projektu a publicita

Fotografie z akce

Odkazy

<http://clil.vstecb.cz/>

<http://clil.vstecb.cz/en/workshops/>